

EN VERKSAMHETSMODELL VID VÄGS ÄNDE: OM KOMMUNERS UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Johan Magnusson

Swedish Center for Digital Innovation

Forskningskonsortiet Digital Förvaltning

Urban Twin Transition Center

www.scdi.se www.digitalforvaltning.se www.uttc.se

Göteborgs universitet

UNIVERSITY OF
GOTHENBURG

Utmaningar

Vi **vill** inte.

Alternativkostnad

5,4%

av koncernomsättningen

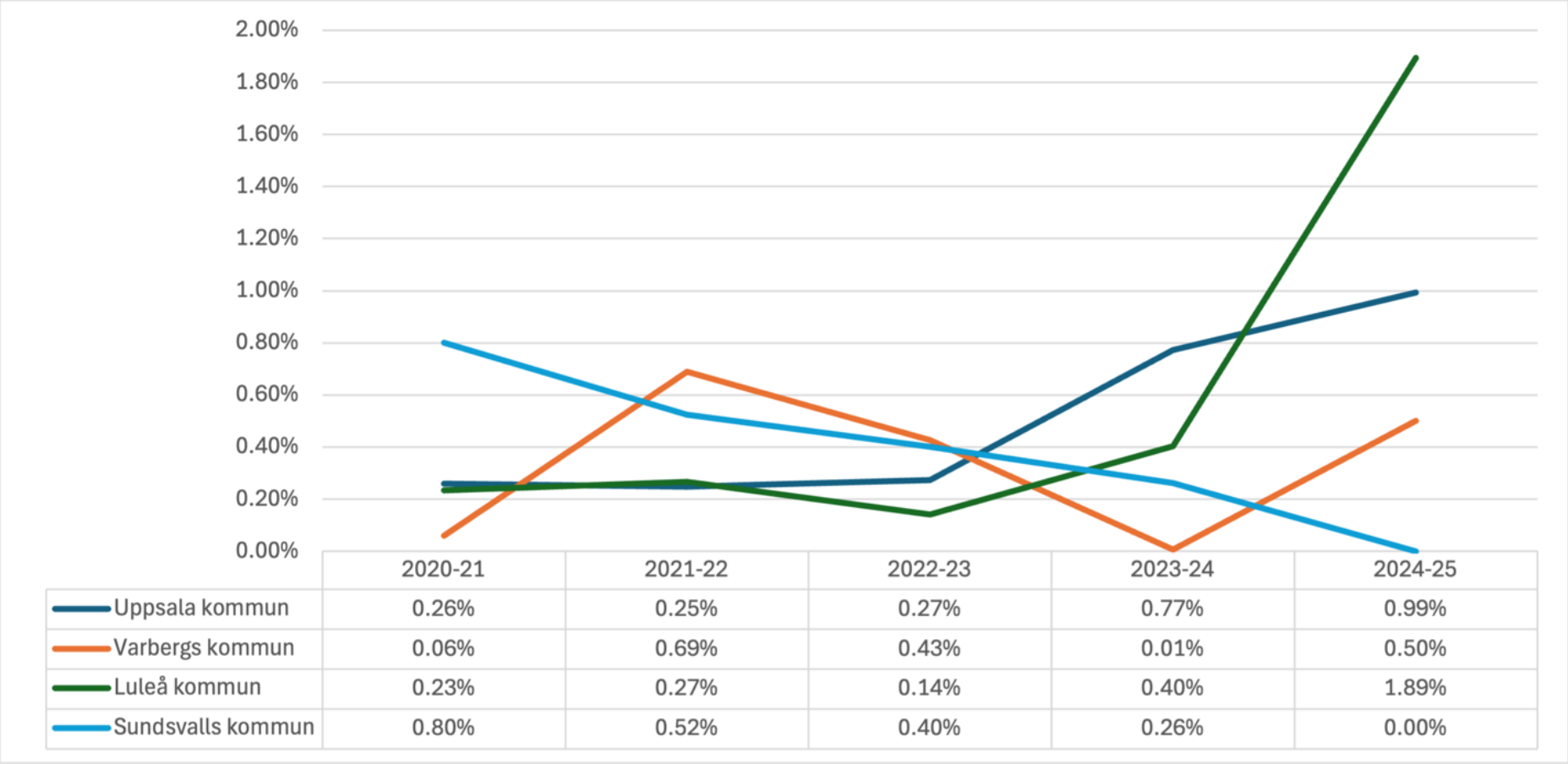
93msek

Urval av 6 digitala initiativ

370msek

Lärare, admin och sköterskor

Faktiskt omställningstakt

Våra nuvarande **aktiva** val

“Vi saknar
kompetens”

“Vi saknar
resurser”

“Vi äger
inte vår data”

“Marknaden
är trasig”

Vi kan inte.

Vi saknar rådighet

DAGENS NYHETER.

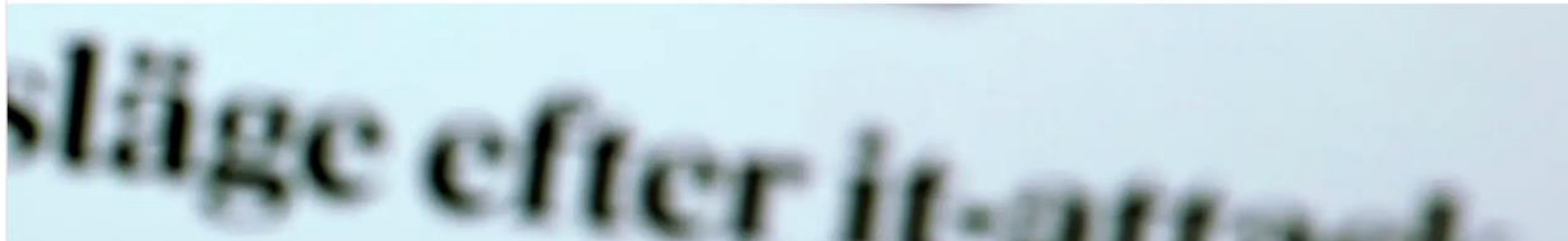
Nyheter Sverige Världen Ekonomi Kultur Sport Klimatet Ledare DN Debatt ☰

DN DEBATT

***DN Debatt.** "Sveriges kommuner har tappat kontrollen över våra data"*

Publicerad 20:00

 SCDI

<https://www.dn.se/debatt/sveriges-kommuner-har-tappat-kontrollen-over-vara-data/>

Vår hyptes om mediankommunens rådighet

100%

Andel utkontraktering av
IT drift

0HTE

Antal
utvecklingsresurser

15%

Grad av ägande och
kontroll av data

Hur duktiga är vi på **utveckling**?

1/2

Andel projekt
utan effektmål

2/5

Andel efterlevda
kvalitetskriterier
i effektmål

1%

Andel portföljvärde
med effekt-
hemtagningsplan

0%

Andel portföljvärde
med klimat-
relaterade effektmål

Vi brister i effektmål, liering och realisering

”Välfärden måste stärka sin digitala egenutveckling”

Samverkan mellan aktörer i offentlig sektor är nödvändig för den omställning till en resilient välfärd som Sverige behöver, skriver debattörer från Swedish center for digital innovation.

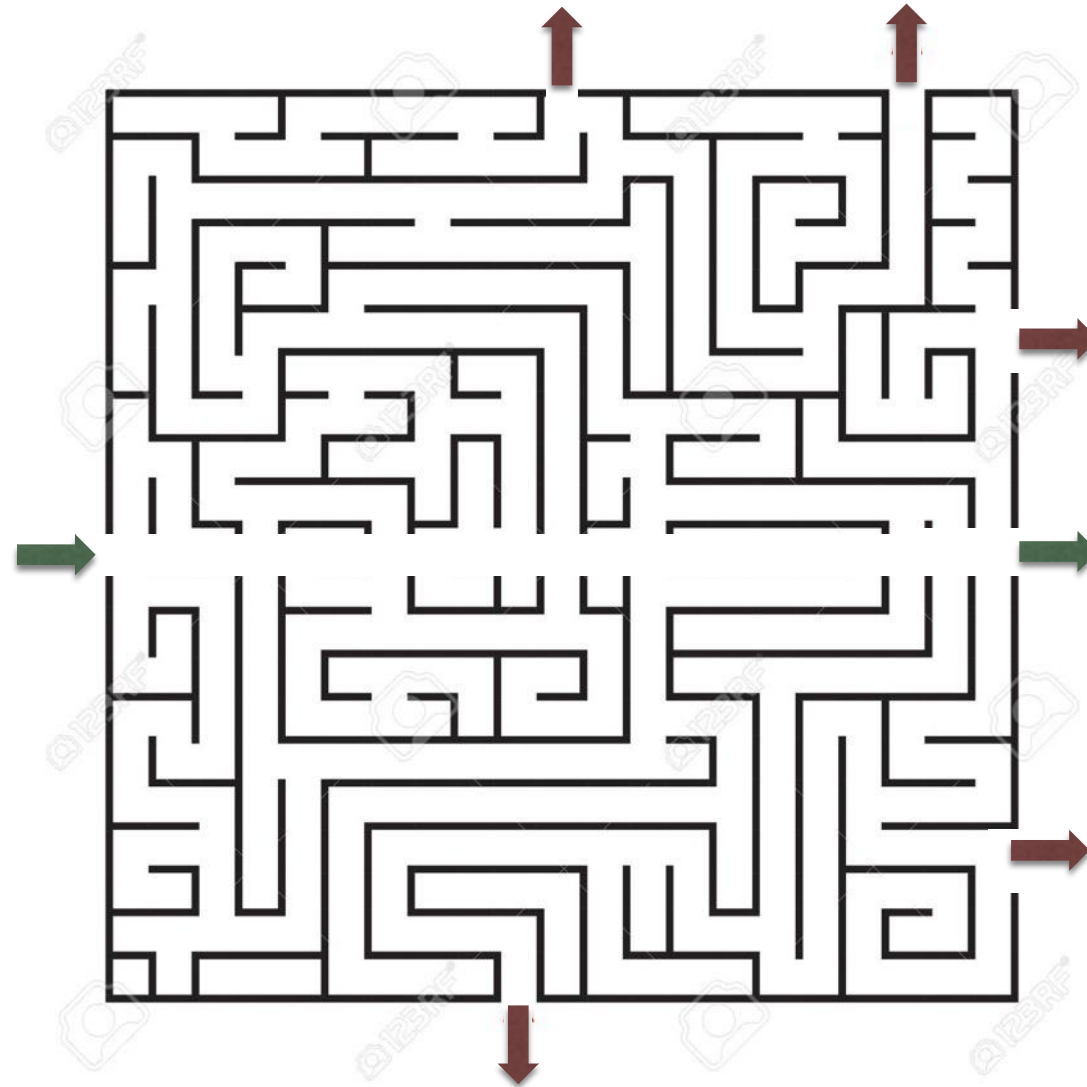
Publicerad: 21 november 2025, 05:30

Det här är opinionsmaterial

Åsikterna som uttrycks här står skribenten/skribenterna för.

Vi designar styrning för att motverka förändring

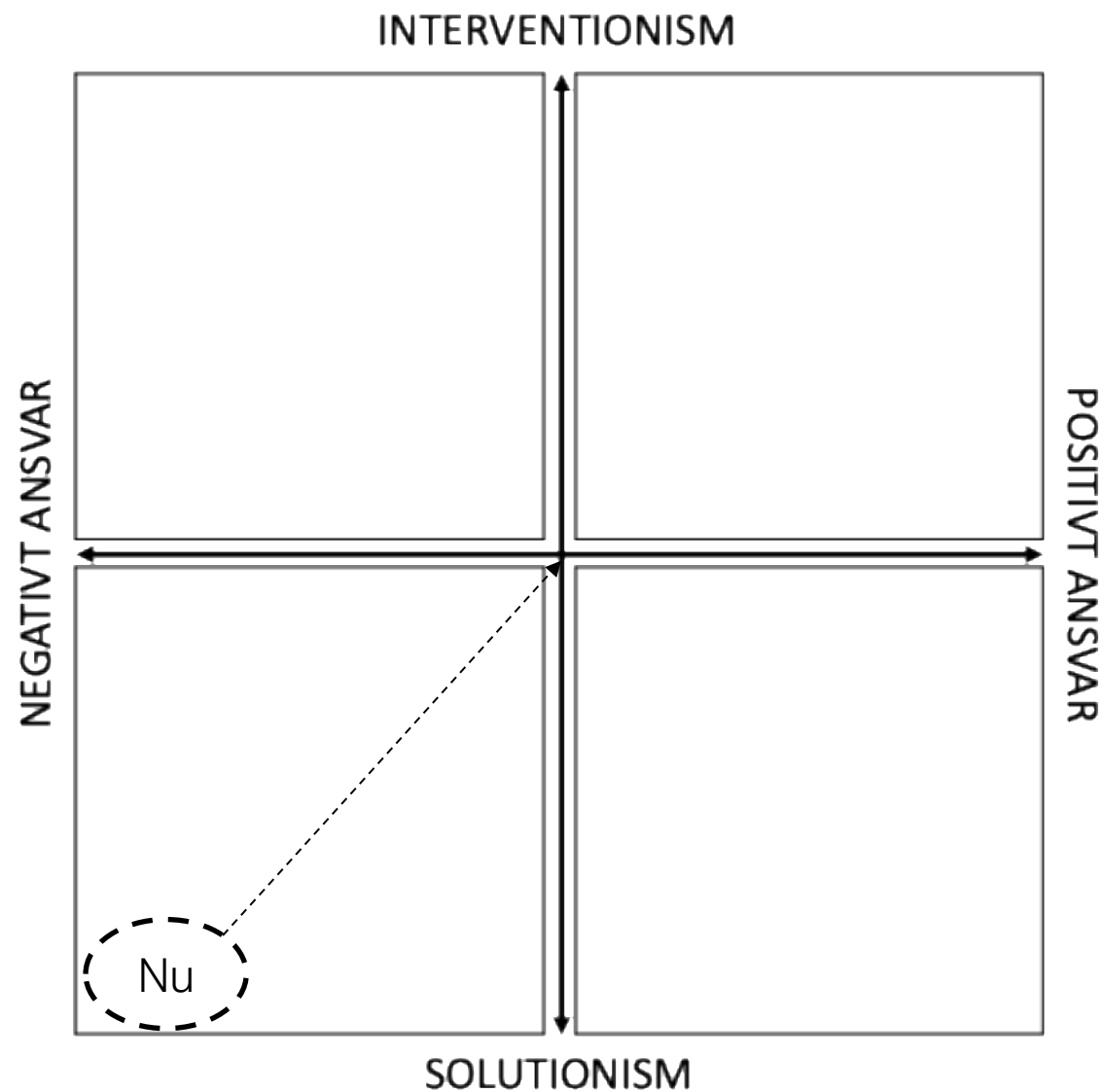
- ➡ Existerande verksamhetsmodell
- ➡ Alternativ verksamhetsmodell

Vi får inte.

Regleringshets, isolationism och efterlevnadskultur

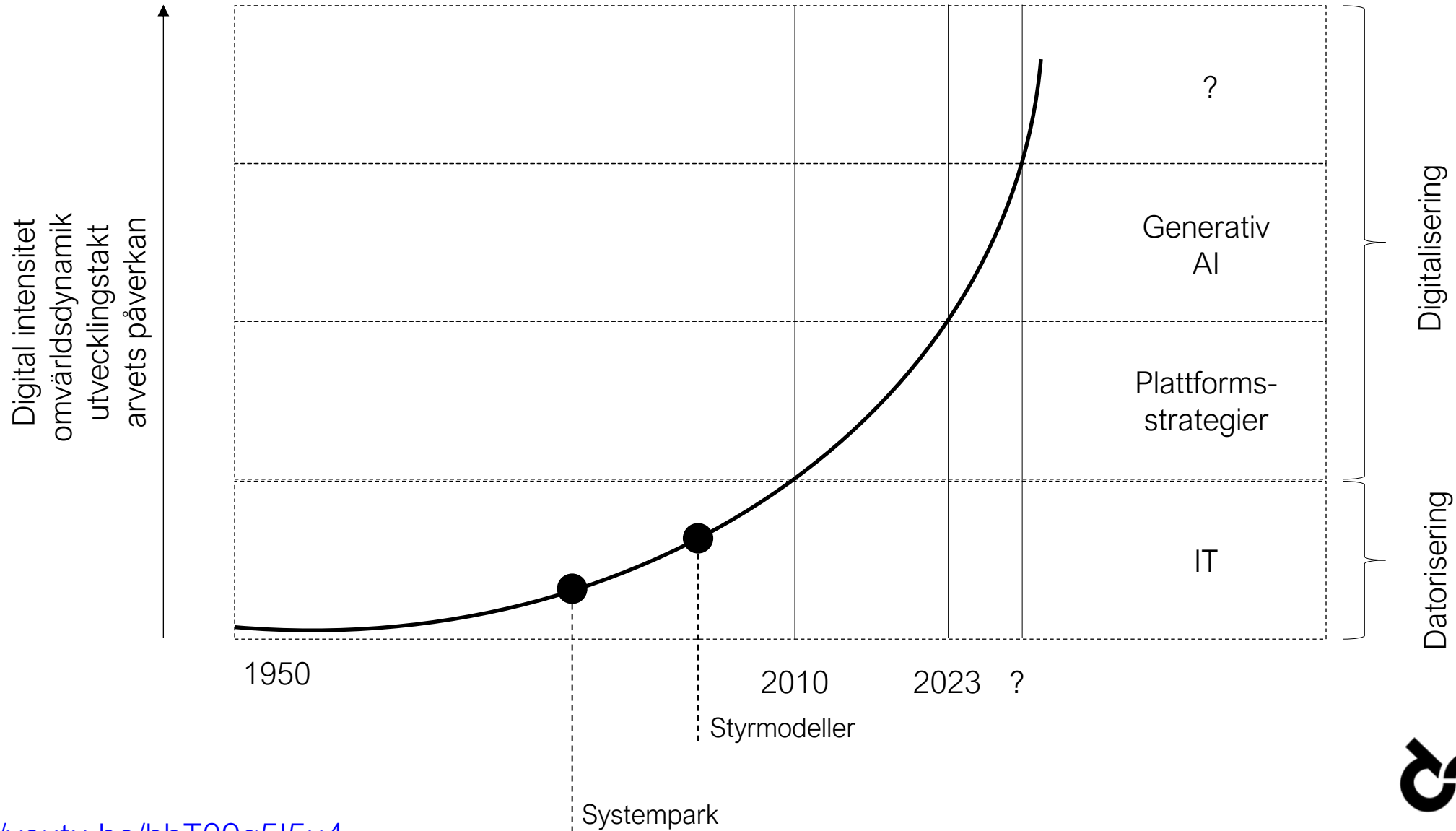

Det är **dyrt och elakt** att inte våga ta risk

Vi förstår inte.

Digital teknik utvecklas **exponentiellt**

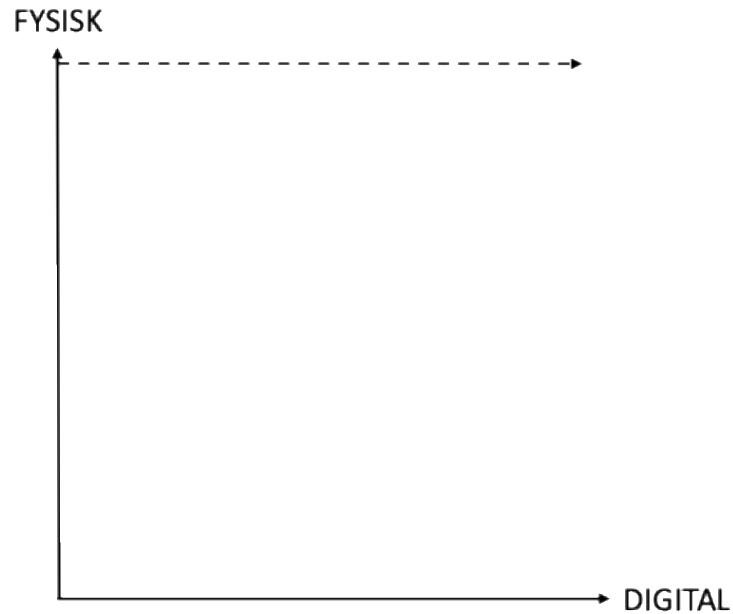

Möjligheter

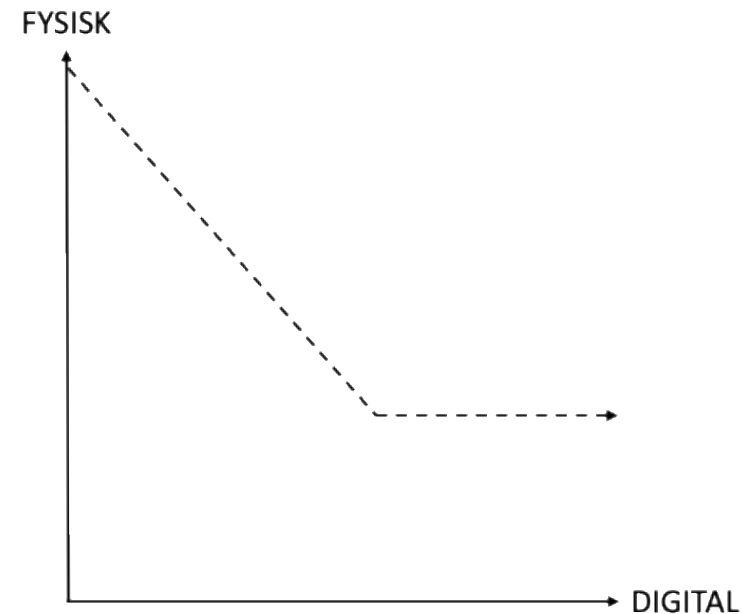
Digitala strategier blir tydligare.

Det nödvändiga skiftet i strategi

“E-tjänster”

Strategi 1

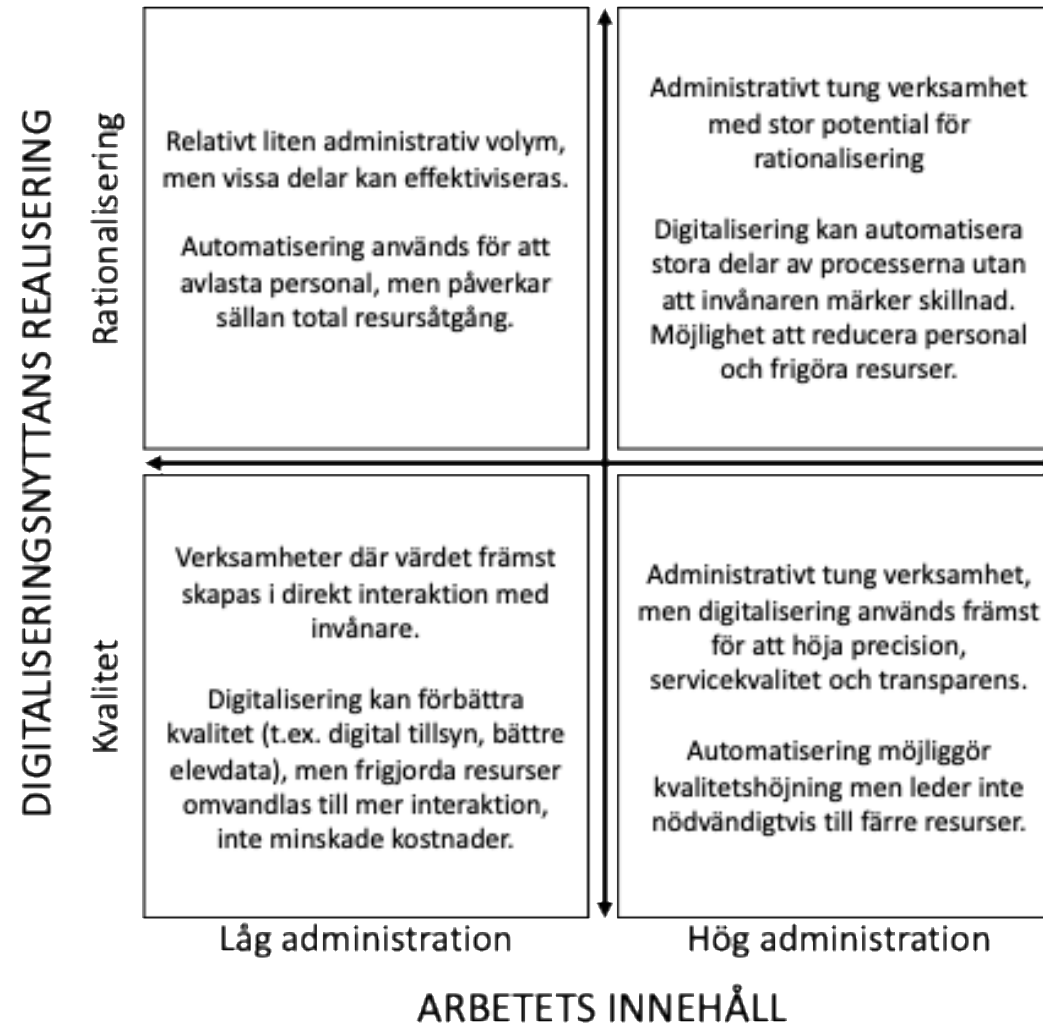

Strategi 2

“Precisions-
välfärd”

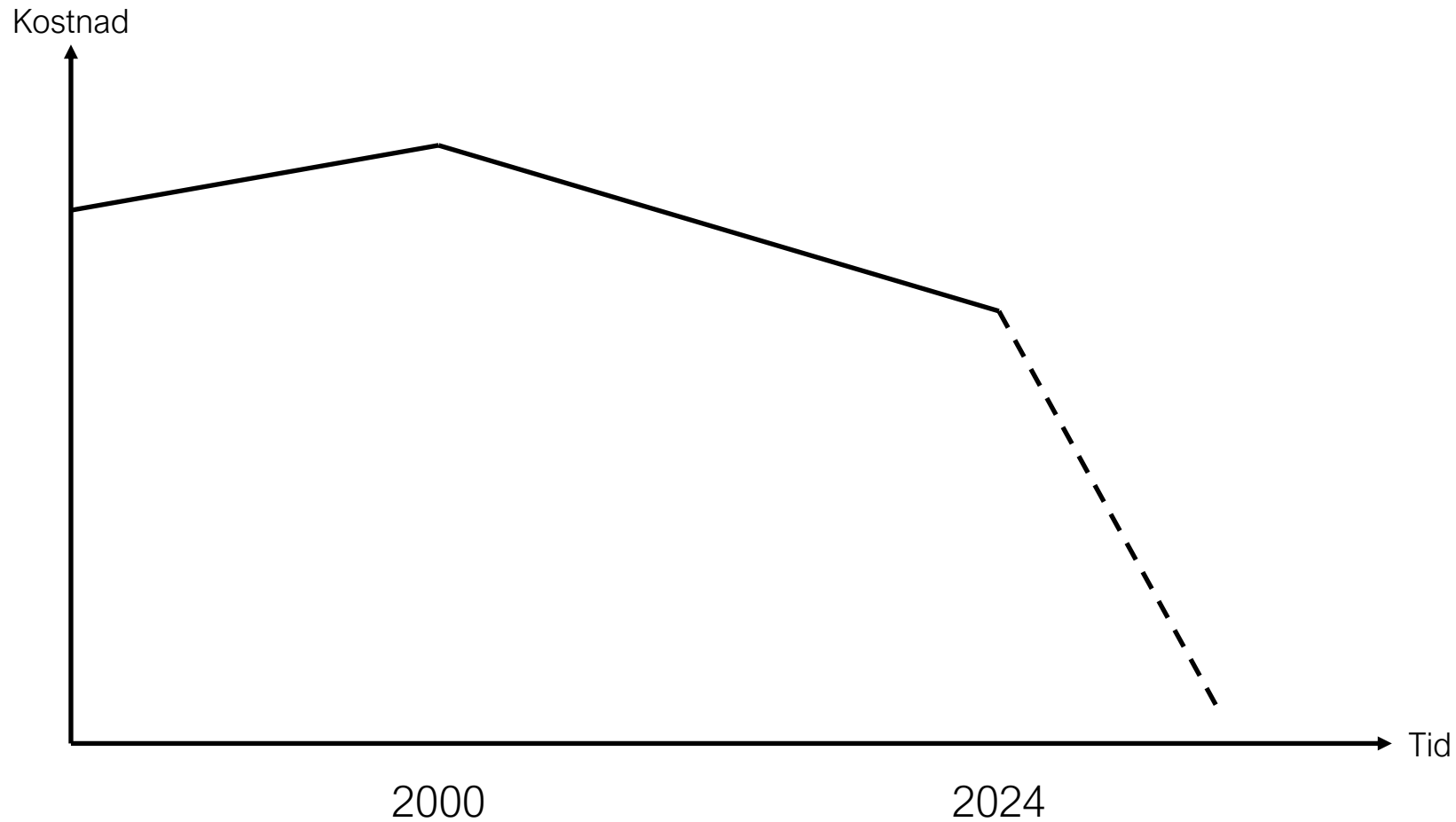
Det blir billigare att automatisera.

Vilken nytta för vad?

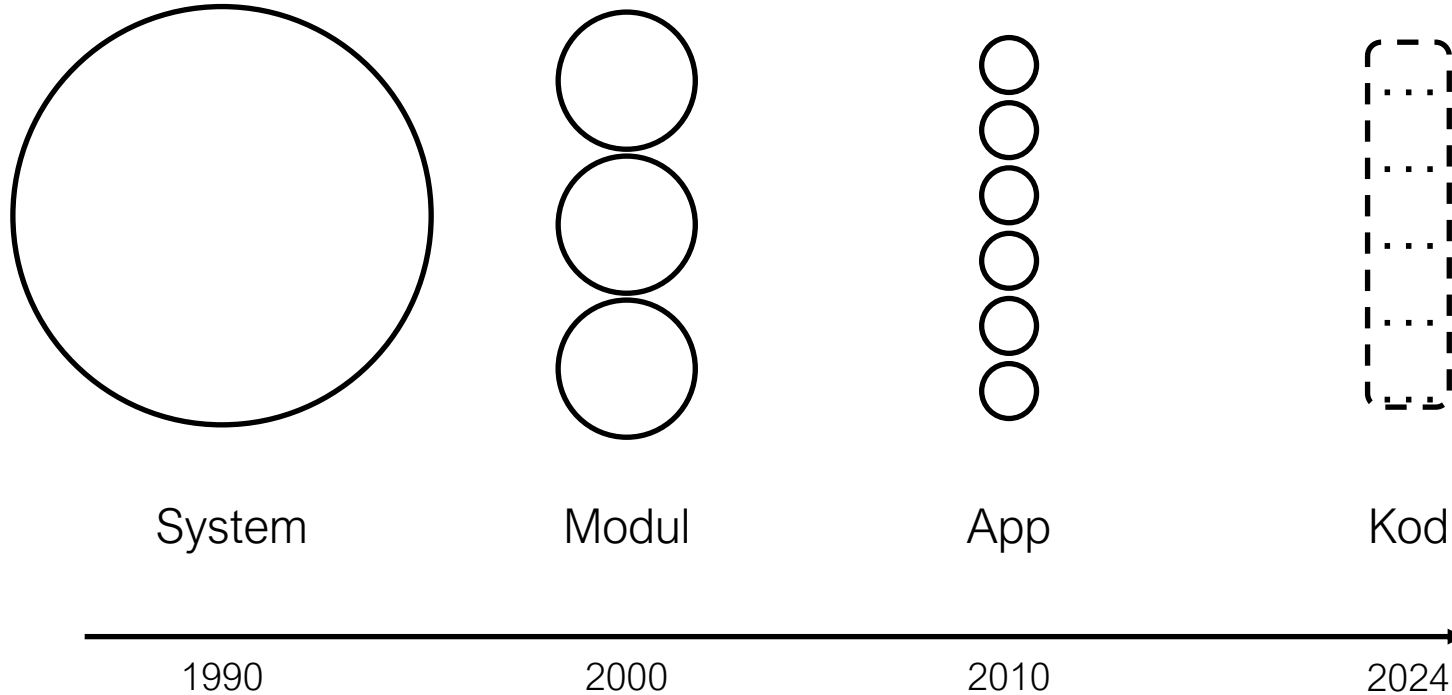
Det blir billigare att **utveckla**.

Utveckling går mot noll kostnad och demokratiseras

* Under antagande om green-field, dvs frikopplat från obsolet systemarv.

Reformation 2.0: obegränsad skuggutveckling

Det blir enklare att **samarbeta**.

DIGITALISERING

Pär Näslund, digitaliseringsansvarig, och Jina Henriksson, socialsekreterare, i Ånge.
Foto: Mats Andersson/Bildbyrån

Från haveri till framgång när kommunerna slogs ihop digitalt

En digital kommunsammanslagning med Sundsvall innebär en revolution för Ånge. Från att ha legat tio år efter befinner sig kommunen plötsligt i framkant i den digitala utvecklingen.

– Det är ungefär som att jämföra en trasig Saab med en helt ny Rolls-Royce, säger kommundirektören Mattias Robertsson Bly.

En framväxande välfärdsarkitektur

...den samhälleliga design som binder samman välfärdens infrastruktur, tjänster, styrning och värden, för att möjliggöra en digitalt sammanhållen, data-driven, effektiv och legitim välfärd ur invånarens perspektiv.

	INFRASTRUKTUR	TJÄNSTER	STYRNING	VÄRDEN
INVÅNARE	Öppenhet och egenmakt genom data	Samskapande och användardriven innovation	Självorganisering och deltagande styrning	Autonomi, ansvar och social hållbarhet
KOMMUN	Lokal anpassning och interoperabel anslutning	Återanvändning och skalning	Delaktighet och resultatorienterad styrning	Närhet, tillit, ansvar och hållbarhet i vardagen
REGION	Samordning och specialisering	Effektivitet och kvalitet i storskalig serviceproduktion	Samordnande styrning	Regional jämlikhet och kompetensförsörjning
STAT	Standardisering och interoperabilitet	Likvärdig tillgång till digitala välfärds-tjänster	Ramstyrning och nationell riktning	Jämlikhet och rättvisa

Det blir mer **gemensamt**.

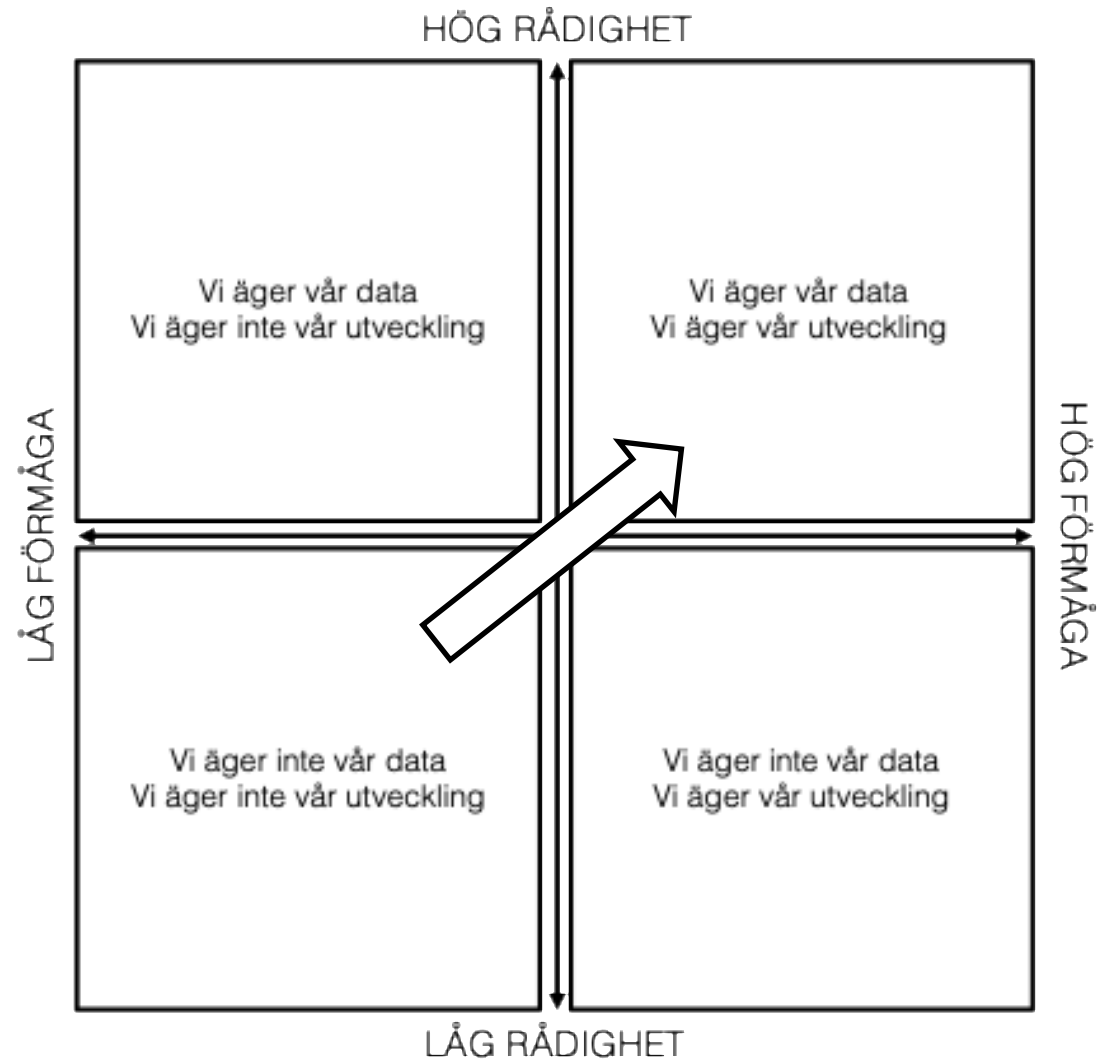
🔍 Vad letar du efter?

Sök

**DELA - lösningar för
en innovativ välfärd**

Den nya kärnan

2024-03-14 av Digital Förvaltning

Rekommendationer för ändamålsenlig digitalisering

Hur skall offentliga aktörer verka för ändamålsenlig digitalisering? I denna rapport används DiMiOS som grund för detaljerade rekommendationer kring hur organisationer bör agera för att stärka sin digitala mognad. Rapporten är beställd av Adda och Kompetensforum Digital Mognad (SKR) och är den första omfattande beskrivningen av detaljerna som behöver has i åtanke för att uppnå en ändamålsenlig digitalisering.

PDF 2.9MB [Ladda ner](#) [Dela](#)

DiMiOS

2023-12-15 av Digital Förvaltning

Portföljstyrning av digitala utvecklingsinitiativ

Summan av en organisations digitala utvecklingsinitiativ utgör organisationens totala digitalisering. I denna rapport analyserar vi införandet av PIOS, forskningskonsortiets metod och verktyg för portföljstyrning i Göteborgs kommunkoncern. Göteborgs införande och initiala data analyseras och tydliga rekommendationer presenteras. Rapporten trycker särskilt på vikten av att säkerställa en god formulering av effektmål för att kunna uppnå ändamålsenlig digitalisering, samt ger designförslag till organisationer som önskar lyckas med nyttorealisering.

PDF 1.6MB [Ladda ner](#) [Dela](#)

Portföljstyrning

2023-11-09 av Digital Förvaltning

Strategiska optioner i kommunal digitalisering

Sveriges kommuner står inför stora utmaningar. Samtidigt saknar många kommuner den koncernstyrning och det vi-tänkande som krävs för att ställa om och arbeta som en kommun. Silofieringen gör att förvaltningarna och kommunala bolag saknar empati inför varandras problem. Trollhättan står inför att styra de samlade utvecklingsresurserna bort från enskilda stuprör och mot organisationens förvaltningsövergripande utmaningar. Rapporten ger sju rekommendationer för ökad takt och effekthemtagning i omställningen.

PDF 0.8MB [Ladda ner](#) [Dela](#)

2023-11-06 av Digital Förvaltning

Myndighetens styrning av digitalisering

Trafikverket är en stor och samhällskritisk myndighet. Rapporten visar på mönster i relation till såväl styrning som digitalisering som direkt motverkar ändamålsenlig digitalisering. Utifrån detta presenteras konkreta rekommendationer.

PDF 0.5MB [Ladda ner](#) [Dela](#)

www.uttc.se

www.digitalforvaltning.se

